

بانک سوال رایگان

+ پاسخ
تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱ ۹۱۶ ۹۲۱ ۴۰

۱- با توجه به سروده زیر:

«قنوس، مرغ خوشخوان، آوازه جهان / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد / بر گرد او / بر هر سر شاخی پرندگان /
او ناله‌های گمشده ترکیب می‌کند»
الف) قالب این شعر چیست؟
ب) کدام قالب شعر سنتی زمینه‌ساز پیدایش این قالب شعری شده است؟
ج) نام سراینده این شعر را بنویسید.

۲- با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار / حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت
گم بود در عمیق زمین شانه بهار / بی‌تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت
دل‌ها اگر چه صاف، ولی از هراس سنگ / آینه بود و میل تماشا شدن نداشت»
الف) دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید. ب) یک ویژگی فکری برای شعر بالا بنویسید.

۳- متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

«اطرافتان که خلوت شد، به سمت سنگرتان راه افتادید و من هم با فاصله نه چندان دور سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم، مثل برق و باد، خودم را به سنگر برسانم و تفنگم را بردارم. آنچه مشکل بود، یافتن شما بود در این معرکه و تاریکی... توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد.»
الف) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید.
ب) در متن بالا یک حس‌آمیزی بیابید.
ج) متن بالا را از نظر سطح فکری بررسی کنید. (یک مورد)

۴- سروده زیر از تکرار کدام رکن (وزن واژه) عروضی ایجاد شده است؟

«نفسم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بندم از بند، ببینند که: / آواز از توست»

۵- نام بحر کدام بیت «هزج مسدّس محذوف» است؟

الف) سراپا اگر زرد و پژمرده‌ایم / ولی دل به پاییز نسپرده‌ایم
ب) بگفتا عشق شیرین بر تو چون است / بگفت از جان شیرینم فزون است

۶- با ذکر دلیل آرایه حس‌آمیزی را در بند زیر مشخص کنید.

«مرد نقّال آن - آن صدایش گرم، نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / راه می‌رفت و سخت می‌گفت»

۷- برای هریک از ابیات زیر در ستون الف آرایه مناسبی از ستون ب انتخاب کنید. (یک مورد اضافی است.)

الف	ب
الف) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی / خرّم کند چمن را باران صبحگاهی	(۱) تلمیح
ب) پشت گور آمد فلک در آفرینش تا کند / هر زمان پیشست زمین بوس از برای افتخار	(۲) حس آمیزی
ج) جوان می خواند سرشار از غمی گرم / پی دستی نوازش بخش می گشت	(۳) حسن تعلیل
د) چون جواب ابله آمد خامشی / این درازی در سخن چون می کشی	(۴) اسلوب معادله
	(۵) متناقض نما

۸- آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) لبریز زندگی است نفس های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه (متناقض نما - اسلوب معادله)
 ب) نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر (ایهام - حسن تعلیل)

۹- در کدام بیت اسلوب معادله وجود دارد؟ چرا؟

الف) قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن / موج جزو بدن آب روان می باشد
 ب) تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار / که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد

۱۰- گرایش به کدام یک از موارد داخل کمانک، ویژگی مشترک شعر دوره انقلاب و شعر بیدل است؟ (گرایش به خیال بندی - گرایش به حماسه)

۱۱- داستان نویسی (مینی مال) در کدام دهه رایج شد؟

۱۲- «آشنایی زدایی و روی آوردن به ترکیب های بدیع و بی سابقه یکی از مشخصه های زبانی شعر دوره انقلاب اسلامی است که در نتیجه روی آوردن شاعران به ..... حاصل شده است.»

«بانک سوال یاوران دانش»

۱۳- درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید.

الف) از ویژگی های شعر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به عرفان و دوری از حماسه سرایی است.
 ب) مضامین اخلاقی در دوره مشروطه کارایی خود را از دست داد.

۱۴- با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند

بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ارغند

بفکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند»

الف) دو مورد از «ویژگی‌های فکری» این سروده را بنویسید.

ب) در این ابیات، کدام «ویژگی زبانی» شعر برخی شاعران دوره بیداری، آشکار است؟

پ) با توجه به سطح ادبی شعر، شاعر از گروه سنت‌گراست یا گروهی که مطابق زبان کوچه و بازار شعر می‌سرودند؟

۱۵- در سروده زیر، شاعر با بیانی نمادین، به ترسیم فضای جامعه در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی پرداخته است؛ چهار

مورد از عناصر واژگانی این سروده را که اسباب خلق این تصاویر نمادین شده، بنویسید.

«پیش از تو آب، معنی دریا شدن نداشت / شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت

بسیار بود رود در آن برزخ کبود / اما دریغ! زهره دریا شدن نداشت

در آن کویر سوخته، آن خاک بی‌بهار / حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت»

۱۶- با توجه به رباعی زیر - که از سروده‌های شاعران دوره انقلاب اسلامی است - به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت

زین پیش دلاورا، کسی چون تو، شگفت! / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت»

الف) دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر را بنویسید.

ب) سطح ادبی سروده را، با ذکر دو ویژگی آن، بررسی کنید.

۱۷- جاهای خالی را به درستی پر کنید.

الف) در بیت «چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم» واژه ..... دارای دو

معناست:

یک معنای آن پذیرفتنی و به معنی ..... است و معنای دیگر آن - که مورد نظر نیست - با واژه‌های آفتاب و عیوق،

آرایه «ایهام تناسب» را پدید آورده است.

ب) در بیت «سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش» مطلبی در دو عبارت

مستقل، به نحوی بیان شده که یکی از عبارات، معادلی برای تأیید عبارت دیگر است: این شیوه، سبب خلق آرایه ..... گردیده است.

۱۸- آرایه درست هریک از ابیات زیر را از درون کمانک برگزینید.

الف) گوش ترحمی کو، کز ما نظر نپوشد؟ / دست غریق یعنی: فریاد بی‌صداییم (متناقض‌نما، تلمیح)

ب) بر لب کوه جنون، خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت (تضاد، حس آمیزی)

۱۹- بیت زیر نمونه کاربرد آرایه «حسن تعلیل» است. دلیل هنری و غیرواقعی آن را بنویسید.

«خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان‌دیده / که انداز خاک می‌جویند ایام جوانی را»

۲۰- دو مورد از ویژگی‌های «زبانی» شعر دوره انقلاب اسلامی را - که در ابیات زیر مشهود است - بنویسید.

«حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است / ای محسن شهید من، ای حُسن بی‌گناه

یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است / ای روضه مجسم گودال قتلگاه»

۲۱- هریک از توضیحات زیر مربوط به کدام یک از ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری شعر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی است؟

الف) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار کم است.

ب) صور خیال جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند.

۲۲- «زاویه دید» نوشته زیر چیست؟

«مینی‌بوس با سرعت نه چندان زیاد پیش می‌رفت. نگاه کردم به مناظر اطراف جاده و مزارع و خانه‌های روستایی،

شکل و شمایل خانه‌های آنجا هم، شبیه روستای خودمان بود و این تشابه مرا دلتنگ می‌کرد. کاش می‌شد گوشه‌ای

بایستیم ...»

۲۳- با خواندن دو منظومه زیر:

۱- به سان رهنوردانی که در افسانه‌ها گویند / گرفته کوله‌بار زادره بر دوش / فشرده چوب‌دست خیزران در مشت /

گهی پرگوی و گه خاموش / در آن مه‌گون فضای خلوت افسانگی‌شان راه می‌پویند / ما هم راه خود را می‌کنیم آغاز /

سه ره پیدا است ... من اینجا بس دلم تنگ است / و هر سازی که می‌بینم بدآهنگ است / بیا ره‌توشه برداریم / قدم در

راه بی‌برگشت بگذاریم / ببینیم آسمان هر کجا آیا همین رنگ است؟ / ... (اخوان ثالث)

۲- قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب / دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست

که در بیشه عشق / قهرمانان را بیدار کند / قایق از تور تهی / و دل از آرزوی مروارید / همچنان خواهم راند ...

(سهراب سپهری)

الف) هر دو شاعر، در منظومه‌های خود از نظر «قلمرو فکری» به طرح چه موضوع مشترکی پرداخته‌اند؟

ب) نام بحر عروضی منظومه شماره یک چیست؟

۲۴- در منظومه «ققنوس»، مرغ خوش‌خوان آوازه جهان / آواره ماند از وزش بادهای سرد / بر شاخ خیزران / بنشسته است

فرد / بر گرد او به هر سر شاخی پرندگان / او ناله‌های گم شده ترکیب می‌کند ...»

الف) دو ویژگی ادبی این سروده را بنویسید. ب) قالب این شعر چیست؟

۲۵- شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد / سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیرة الاحرام علف

می‌خوانم / پی قد قامت موج / کعبه‌ام بر لب آب / کعبه‌ام زیر اقاقی‌هاست / ...»

الف) درونمایه منظومه بالا چیست؟

ب) یک استعاره مکثیه (بالکنایه) در شعر بالا بیابید و آن را بنویسید.

پ) اولین رکن عروضی منظومه بالا چیست؟

۲۶- آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

- (الف) زمانه از ورق گل، مثال روی تو بست / ولی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
(ب) از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر / یادگاری که در این گنبد دوار بماند (حسن آمیزی، ایهام)
(پ) سفر برون کند ز مرد، خامی ها / کباب، پخته نگرده مگر به گردیدن (تضمین، اسلوب معادله)

«بانک سوال یاوران دانش»

۲۷- آرایه های ادبی «حسن تعلیل، حسن آمیزی، اسلوب معادله و ایهام تناسب» به ترتیب در کدام گزینه ها به کار رفته اند؟

- (الف) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی
(ب) دخل بی جا همه جا در سخنم می آید / این مگس لازم شیرینی گفتار من است
(پ) گریه دائم سیاسی را نبرد از بخت من / زاغ را بسیاری باران نسازد پر، سپید
(ت) باران همه بر جای عرق می چکد از ابر / پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد

۲۸- مولانا در بیت زیر با کاربرد کدام آرایه ادبی، معانی بسیاری را در کمترین واژه ها، جای داده است؟
«دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست»

۲۹- در کدام یک از بیت های زیر آرایه ادبی «تضمین» به کار رفته است؟

- (الف) بیستون بر سر راه است مباد از شیرین / خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید
(ب) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

۳۰- بیت: «یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار» به کدام یک از گزینه های زیر «تلمیح» دارد؟
(الف) فَأَيْنَمَا تُولُوا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ
(ب) كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

۳۱- نشانه های هجایی مصرع دوم بیت زیر را بنویسید:

«دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم»

۳۲- نیما یوشیج برای رهایی از تنگناهای عروضی، چگونه دست شاعر را در سرودن شعر باز گذاشت؟

۳۳- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید:

- «یاری اندر کس نمی بینم یاران را چه شد؟ / دوستی کی آخر آمد، دوست داران را چه شد؟»
(الف) مصرع اول را تقطیع هجایی کنید.
(ب) نام بحر عروضی بیت را بنویسید.

۳۴- کدام گزینه درست است؟

- (الف) تفکر انسان گرایانه، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه ای کم رنگ مشاهده می شود.
(ب) اندیشه حاکم بر داستان های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا اجتماعی و در مرحله بعد، سیاسی است.

۳۵- در سروده زیر، شاعر به کدام ویژگی «سطح فکری» شعر دوره انقلاب اسلامی پرداخته است؟

- «اگر دشمن دشمنان، گردنیم / اگر خنجر دوستان، گرده ایم
گواهی بخواهید، اینک گواه / همین زخم هایی کهک نشمرده ایم»

۳۶- در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی، تقلید از سبک ..... و ..... و تمایل به آنها زیاد است.

۳۷- درباره سبک شعر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی، کدام گزینه نادرست است؟

الف) تفکر شاعر، بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است.

ب) دست شاعر برای استفاده از همه واژه‌ها بسته است.

پ) معنی‌گریزی، از ویژگی‌های شعر این دوره است.

۳۸- با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید؟

«هر که گدای در مشکوی توست / پادشاست

شه که به همسایگی کوی توست / چون گداست»

الف) قالب شعر را بنویسید.

ب) چرا این نوع شعر را الهام‌بخش «نیما یوشیج» در آفرینش شعر نو دانسته‌اند؟

۳۹- در نوشته «فردای آن روز ب خاطر آمد که دیروز یک دست از بهترین لباس‌های نودوز خود را با کلیه متفرعات به

انضمام مایحتوی، به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداخته‌ام، ولی چون تیری که از شست رفته باز نمی‌گردد،

یک بار دیگر به کلام بلندپایه از ماست که بر ماست، ایمان آوردم و پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر

پیرامون ترفیع رتبه نگردم»:

الف) مفهوم کنایی «پشت دست داغ کردن» چیست؟

ب) بیت «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن / اوّل اندیشه کند مرد که عاقل باشد» با کدام ضرب‌المثل این نوشته، مفهوم

مشترکی دارد؟

«بانک سوال یاوران دانش»

۴۰- شاعر در کدام بیت، برای آفرینش «حس آمیزی» از آمیختگی حواس ظاهری با امور ذهنی و انتزاعی بهره برده است؟

الف) از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم / که سرتاپای حافظ را چرا در زر نمی‌گیرد؟

ب) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی‌های عشق / آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است

۴۱- با ذکر دو دلیل وجود آرایه «اسلوب معادله» را در بیت زیر توضیح دهید.

«چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند / پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید»

۴۲- آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟ (تلمیح / مراعات نظیر)

ب) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می‌پرد از شوق چشم کوکب‌ها (حسن تعلیل / لف و نشر)

ج) دست در دامن مولا زد در / که علی بگذر و از ما مگذر (ایهام / اغراق)

۴۳- همه آرایه‌های ادبی کدام گزینه در بیت زیر دیده می‌شود؟

«نرگس همی رکوع کند در میان باغ / زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذنی»

الف) حسن تعلیل، تناسب، تلمیح، استعاره
ب) تشخیص، اسلوب معادله، تلمیح، کنایه

۴۴- نام وزن متناسب با هر بیت را از ستون مقابل بیابید و بنویسید. (نام یک وزن اضافی است.)

وزن	بیت	
رمل مَثَمَن محذوف	محمد کافرینش هست خاکش / هزاران آفرین بر جان پاکش	الف
هزج مسدّس محذوف	چنان سایه گسترد بر عاملی / که زالی نیندیشد از رستمی	ب
مقارب مَثَمَن محذوف		

۴۵- با مقایسه دو شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

- (۱) میان مشرق و مغرب ندای محتضریست / که گاه می‌گوید / من از ستاره دنباله‌دار می‌ترسم
(۲) چون درختی در صمیم سرد و بی‌ابر زمستانی / هر چه برگم بود و بارم بود / ... ریخته است
الف) وزن کدام شعر، «ناهمسان» است؟
ب) مصراع اول شعر دوم چند رکن دارد؟
ج) وزن واژه معادل پایه‌های آوایی مصراع «که گاه می‌گوید» را بنویسید.

۴۶- در بررسی سبک‌شناسی شعر زیر، هر گزاره، مربوط به کدام یک از سطوح «زبانی، ادبی یا فکری» ادبیات انقلاب اسلامی است؟

- «سرایا اگر زرد و پژمرده‌ایم / ولی دل به پاییز نسپرده‌ایم
چو گلدان خالی لب پنجره / پر از خاطرات ترک‌خورده‌ایم» (قیصر امین‌پور)
الف) «خاطرات ترک‌خورده»، یک ترکیب بدیع و بی‌سابقه است.
ب) شاعر در این سروده از واژه‌های نمادین مانند «پاییز» بهره برده است.

۴۷- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را تعیین کنید.

- الف) یکی از ویژگی‌های فکری ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی، فراوانی مدح، ذم و هجو در شعر است.
ب) عدم تسلط کافی شاعران دوره بیداری بر ادبیات کهن، موجب کم‌توجهی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی بود.

۴۸- با توجه به نوشته زیر، دو مورد از ویژگی‌های «زبانی» نثر دوره معاصر تا انقلاب را بنویسید.

- «به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی‌دید. از این بهانه‌تراشی‌هایش داشتم شاخ درمی‌آوردم. بی‌اختیار در خانه را باز کرده و این جوان نمک‌شناس را مانند موشی که از خمره روغن بیرون کشیده باشند، بیرون انداختم.»
(جمال‌زاده)